

Prirodopisno - natoroznansko polje.

Živinska klaja.

Za pridelovanje dobre živinske klaje ali krme se je v novejših časih mnogo storilo, in to tudi po vsej pravici, ako se pomisli, da, kolikor več klaje se na leto pridelata, toliko več domače živine se lahko vzdržuje; a dobro rejena domača živina daje poljedelcu mnogo dobička, dela mu mnogo dobrega in tečnega gnoja, in ako je tega obilo, tembolj se lahko gnojé pusta nerodovita zemljišča, in ako so ta dobro pognojena, in umno obdelana, toliko večji in obilnejši so tudi poljski pridelki.

Klaja se prideluje deloma na travnikih in senožetih, deloma na polji.

Travnate rastline dajejo za živino najboljšo krmo; a zopet je med travnatimi rastlinami velik razloček.

Vse trave imajo okroglo, navadno zélnato, kolenčasto in večjidel votlo bilko. Listi so ozki, prišpičeni, imajo vzporedne žile in mesto peclja nožnico, steblo obsegajočo. Trave so najkoristnejše rastline in rastejo po vsej zemlji.

Mej mnogimi travami, ki so za najboljšo živinsko klajo pripoznane, imenujemo tukaj le devico Marije prosó ali Marijne lasce (*Briza média*, Zittergras), katere gotovo vsi prav dobro poznate in vam je priložena podoba kaže. Devica Marije prosó je prav mična rastlina, ki raste malo ne po vseh suhih travnikih in ob gozdnem robu. Cveté meseca junija;

seme dozori meseca avgusta. Povsod, koder raste ta trava, ondu je gotovo dobra zemlja. Za živinsko pičo je skoraj ni boljše trave kakor je trava, ki vam jo kaže denašnja podoba.

Dobro živinsko klajo pa tudi dajejo: Ovsula ali pahovka (französisches Raigras); tratnica (*Rispengras*); glistnik (*Trespe*); lisičji rep (*Wiesenfuchsschwanz*); mačji rep (*Thimothausgras*); bilnica (*Wiesenschwengel*) in pasja trava (*gemeines Knaul- oder Hundsgras*).

Trave, ki dajejo manj dobro in tečno klajo so: Medena trava (*Honiggras*); rosula ali vonjavka (*Wiesenruchgras*); ostrica (*Schmiele*); pasji rep (*Kammgras*) kihec (*Fioringras*) in vodna sladka trava (*Mannagras*).

Znabiti da katero teh trav, ki smo jih tukaj našli užé poznate, ako jo, dobro za vas, ako ne prosite koga, da vam jo pokaže. Mi bodemo pa tudi skrbeli, da vam jih „Vrtec“ polagoma v podobah prinese, kajti vsak dober gospodar treba da pozna óne rastline, ki so njegovej živini v tečno in zdravo hrano, a mi želimo, da bi bili vi jedenkrat dobri in srečni gospodarji!

Razne stvari.

Umrl je dné 5. junija t. l. dr. Jakob Razlag v Brežicah na Štírskem, kamor se je bil iz Ljubljane 1875. l. přeseli. Razlagovo imé je znano povsod, koder se go-

vorí naš mili jezik slovenski. Rajniki je goreče ljubil svoj narod ter marljivo delal njemu v korist ves čas svojega življenja. Bil je tudi „Vrtčev“ naročnik ves čas, odkar izhaja. Bodi njegovej duši mir in pokoj!

Dné 18. junija t. l. pa je umrl v Tržiču na Gorenjskem gosp. Tomaž Pirc, ki je bil ne samo po vsem Kranjskem, nego tudi daleč po sosednih deželah dobro znan kot zdravnik in poštenjak. Njegovo imé ostalo bo po vsem Gorenjskem še dolgo dolgo v hvaležnem spominu. Bodi mu večni mir in pokoj!

Drobtine.

(Kaj je zemlja raznim stanovom?) Otrokom je zemlja — igrališče, vojakom — bojišče, mornarjem — nepregledno morje, lenuhu — spalnica, prosjaku — gozd, v katerem raste same beraške palice, vdovi — solzna dolina, kmetovalcu — nepregledno polje, trgovcu — somenj, bogatinu — posoda za novce, ministru in drugim državnikom — dom časti in slave, kralju — njegova svojina, bolnikom — nič,

starčku — grob njegovej mladosti, grobarju — veliko pokopališče, kristjanu — trnjev pot v nebó.

(Bogatini.) Amerikanec Mackey ima vsako leto za svoje vsakdanje potrebe 30 milijonov gld. v zlatú, a glava Rotšildov nekaj čez 20 milijonov gld. brez da bi treba načenjati glavnico (kapital).

Kratkočasnice.

* Kmet, kateremu delo ni dišalo, poprijemal se je dela samo toliko, kolikor je moral. Neka gospá, idoč memo njegovega polja, in opazivši, da nič ne dela, reče mu: „Nu oče, kako to, da vi zmirom le stojíte? — „Ali res, gospá?“, odvrne jej kmet, „nu, če je temu res takó, hočem se vvesti.“

* Da mlinarji časi pregloboko v meh sežejo, to je resnica, a morajo zato tudi marsikatero grenko slišati. — Neka žena, ki je bila prinesla meh pšenice v mlin, pride za nekaj dni zopet po njo. Videč, da je mlinar pregloboko segel v njeno pšenico, reče mu: Bog vam plačaj, mlinar, da ste bili tako dobri in ste mi vsaj meh še nazaj dali.“

* „Zdaj le urno kosé in grablje v róke in hajdi na senóžet“, reče gospodar najetim koscem, ki so se ravno najužinali in šli iz hiše. — „Kaj pravíte, kaj?“ reče jeden izmed koscev, „jaz nisem prišel zató k vam, da bi delal, nego zató, da bi si kaj zaslužil.“

* Siromak vprašan, kakó mu je, odgovori mirno: „Pri meni je kakor v nebesih!“ — „Kakó to?“ vpraša ga